

**UCHWAŁA NR XI/71/2024
RADY MIEJSKIEJ W BRZOSTKU**

z dnia 30 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia „ Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 ”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027” w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Brzostku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady

Paweł Hipszer

Załącznik do Uchwały Nr XI/71/2024
Rady Miejskiej w Brzostku
z dnia 30 grudnia 2024r.

***„ GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2025 – 2027”***

BRZOSTEK, GRUDZIEŃ 2024 r.

Spis treści

<i>I WSTĘP</i>	3
<i>II CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA GMINY BRZOSTEK ORAZ DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....</i>	4
<i>III ZASOBY GMINY.....</i>	11
<i>IV ANALIZA SWOT.....</i>	13
<i>V CELE I ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU.....</i>	14
<i>VI BENEFICJENCI PROGRAMU.....</i>	17
<i>VII FINANSOWANIE PROGRAMU.....</i>	18
<i>VIII REALIZATORZY PROGRAMU.....</i>	18
<i>IX MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....</i>	18
<i>X PODSUMOWANIE.....</i>	18

I WSTĘP

Każde dziecko dla prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością i zaspokaja jego potrzeby. Z jego punktu widzenia rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia mu bezpieczeństwa emocjonalnego, naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest ona najbardziej stabilnym punktem odniesienia dla dziecka i jego pomyślny rozwój jest możliwy wyłącznie w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

Rodziny, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej mają szczególne prawo do otrzymania pomocy ze strony państwa, w imieniu którego funkcjonują służby i instytucje publiczne działające na rzecz dobra dziecka i rodziny. Niniejszy dokument, tj. " Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 " zwany dalej " Programem " stanowi strategiczny dokument gminy Brzostek opracowany w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy dziecku i rodzinie.

Jak wynika z zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024r., poz. 177 z późn. zm.), obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa również na jednostkach samorządu terytorialnego.

" Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 " został opracowany na podstawie przepisów cytowanej wyżej ustawy, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3 – letnich programów wspierania rodziny. Oprócz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podstawę prawną działań ujętych w Programie stanowią również:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024r., poz. 1283, 1572),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r., poz. 1673),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 2151),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r., poz. 1939),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży " Za życiem " (Dz.U. z 2023r., poz. 1923).

II CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA GMINY BRZOSTEK ORAZ DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Według stanu na dzień 31.12.2023r. liczba ludności gminy Brzostek wynosiła **12 815** osób i niestety systematycznie spada. W stosunku do roku 2020 zmniejszyła się o 254 osoby.

W 2023 r. na terenie gminy funkcjonowało 5 świetlic przyszkolnych, natomiast nie działała placówka wsparcia dziennego, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W zasobie mieszkaniowym gminy w 2023 r. pozostawało **7** mieszkań komunalnych, z tego **1** mieszkanie socjalne. W 2023 r. nie odnotowano osób oczekujących na mieszkanie socjalne.

Ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało w 2023 r. **777** osób, tj. ponad **6 %** całej społeczności lokalnej. W latach 2021-2023 wartość ta przyjęła tendencję spadkową.

Tabela 1. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w latach 2018 – 2020

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin	365	286	270
Liczba osób w rodzinach	1006	830	777

Źródło: opracowanie własne MGOPS Brzostek

W 2023 r. **22** rodziny skorzystało ze wsparcia Ośrodka z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. W porównaniu z rokiem 2021 obserwujemy znaczny spadek tej wartości, kiedy to z powodu przedmiotowej dysfunkcji pomoc otrzymało **39** rodzin.

Rodziny z terenu gminy Brzostek przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mają możliwość uzyskania wsparcia w postaci usług asystenta rodziny. Tego typu pomoc w pierwszej kolejności jest adresowana do rodzin przejawiających kumulację różnego rodzaju problemów i gdzie istnieje potencjalne zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W **2021r.** liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wyniosła **14**, w 2022r. – **12** a w **2023 r.** – **13** rodzin. Dane te wskazują, że liczba rodzin wymagających pomocy asystenta rodziny kształtuje się na względnie stałym poziomie.

Mimo wszechstronnych działań na rzecz dziecka i rodziny, podejmowanych nie tylko przez asystenta, ale również przedstawicieli innych służb, nie zawsze prowadzi do odzyskania

przez z nią zdolności do prawidłowego wypełniania swojej roli. Bardzo często sami rodzice nie wykazują chęci do odzyskania dzieci a wręcz przeciwnie: przejawiają zadowolenie, że ich dziecko przebywa w pieczy i nie muszą się już o nie troszczyć. Zdarza się również, iż dziecko zostaje umieszczone w pieczy zastępczej z powodu śmierci obojga rodziców. W skrajnych sytuacjach, gdzie pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi dla niego zagrożenie koniecznym staje się natychmiastowe umieszczenie go w pieczy zastępczej. Rodzice wówczas zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich, albo prawa te zostają im czasowo ograniczone. W takiej sytuacji sąd rodzinny wydaje w tej sprawie postanowienie o umieszczeniu dziecka w rodzinnej, lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2023r. w różnych formach pieczy zastępczej przebywało **10** dzieci z terenu gminy Brzostek (łącznie z 6 rodzin) , w tym 9 w rodzinach zastępczych i 1 dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Gmina jest zobowiązana do ponoszenia części wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W roku 2024 wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów szkół podstawowych gminy Brzostek przeprowadzono badania ankietowe nt. problemów społecznych. W pierwszej części badania dorośli respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą stopnia ważności wskazanych problemów społecznych jest odsetek mieszkańców, którzy wskazują dany problem jako bardzo istotny oraz raczej istotny. Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że **mieszkańcy gminy Brzostek za najbardziej istotny problem uznali uzależnienie od alkoholu (łącznie 93%). Natomiast najmniej istotnym problemem w opinii ankietowanych jest przestępczość (łącznie 87%)¹**. Tabela 2 przedstawia rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Tabela 2. Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców.

Problem	Bardzo istotny	Raczej istotny	Raczej nieistotny	Zdecydowanie nieistotny
Zanieczyszczenie powietrza	5%	13%	44%	38%
Uzależnienia behawioralne	29%	47%	20%	4%
Uzależnienie od alkoholu	40%	53%	7%	0%
Bezrobocie	22%	58%	16%	4%
Bieda, ubóstwo	18%	44%	33%	5%

¹ Sumy odpowiedzi raczej nieistotny i zdecydowanie nieistotny.

Zaburzenia odżywiania	7%	15%	47%	31%
Przestępczość	6%	7%	71%	16%
Cyberprzemoc	2%	18%	53%	27%
Przemoc domowa	8%	18%	69%	5%
Uzależnienie od narkotyków/dopalaczy	16%	51%	33%	0%
Kryzys rodziny	27%	45%	25%	2%
Brak placówki wsparcia dziennego w której pomoc opiekę mogłyby znaleźć dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	10%	8%	52%	30%

Źródło: „ Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek ” 2024r.

Następnie zapytano badanych jakie ich zdaniem są **najważniejsze problemy społeczne rodzin** zamieszkujących na terenie gminy. Na pierwszym miejscu ankietowani umieścili **alkoholizm (73%)**, na drugim- **bezrobocie (56%)**, na trzecim- **niedostateczny dostęp do opieki nad dziećmi w przedszkolu (42%)**, a na czwartym- **niezaradność życiową (40%)**. Najmniejsza zaś liczba badanych wskazała na takie problemy jak: **niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami (5% odpowiedzi)** oraz **zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych (4% odpowiedzi)**.

Tabela 3. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pani/Pan za najważniejsze na terenie gminy?

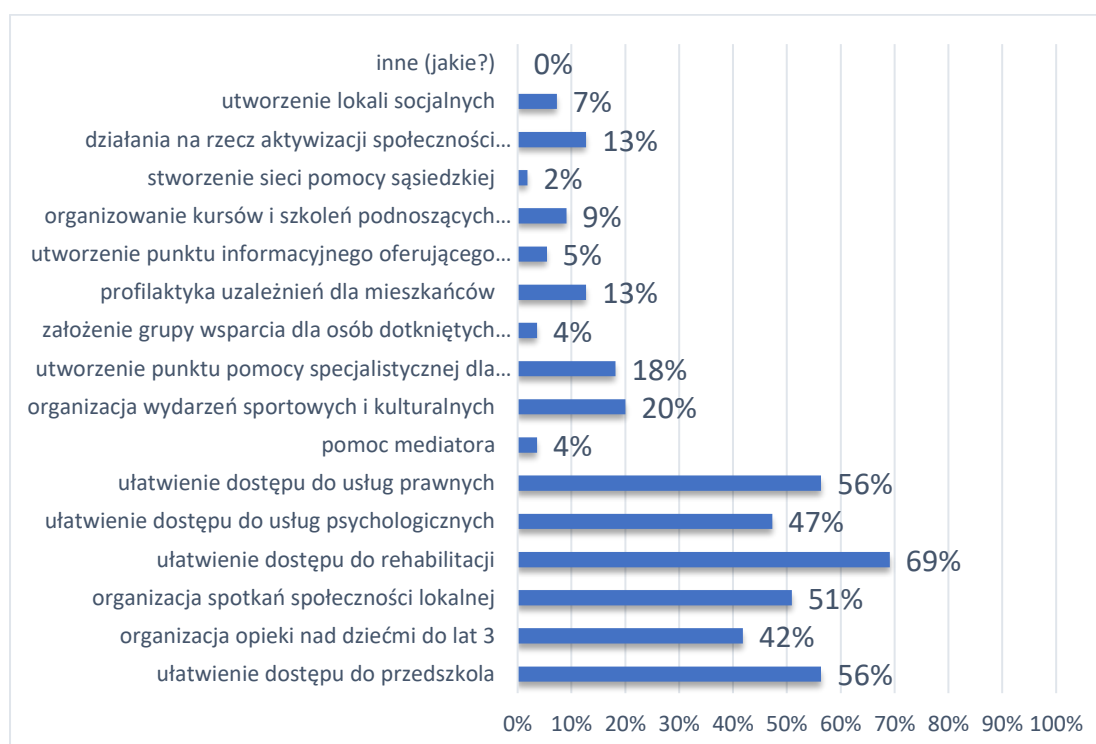
Problem	%
Bezrobocie	56%
Niezaradność życiowa	40%
Ubóstwo	24%
Alkoholizm	73%
Bezradność opiekuńczo- wychowawcza	27%
Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno- prawnego	27%
Niedostateczny dostęp do opieki nad dziećmi w przedszkolu	42%
Brak miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	33%

Niedostateczne wsparcie rodzin opiekujących się osobami niepełnosprawnymi	36%
Utrudniony dostęp do kultury	15%
Brak ofert rodzinnego spędzania wolnego czasu	27%
Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami	5%
Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych	4%
Inne	0%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek” 2024r.

Wśród głównych potrzeb rodzin w środowisku lokalnym ankietowani najczęściej wskazywali na: ułatwienie dostępu do rehabilitacji (69%), ułatwienie dostępu do usług prawnych (56%), ułatwienie dostępu do przedszkola (56%), organizację spotkań społeczności lokalnej (51%), ułatwienie dostępu do usług psychologicznych (47%) oraz organizację opieki nad dziećmi do 3 roku życia (42%).

Wykres1. Jakie są według Pani/Pana główne potrzeby rodzin w Państwa środowisku lokalnym? (pytanie wielokrotnego wyboru)

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek” 2024r.

Jak wynika z przeprowadzonych badań **76% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień**. Badani, którzy widzą potrzebę prowadzenia działań z zakresu profilaktyki uzależnień wskazywali, że najbardziej istotne jest prowadzenie ogólnopolskich kampanii profilaktycznych (29%) oraz udzielanie wsparcia psychologicznego dla rodzin (29%). Na konieczność utworzenia świetlicy wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w których rodzinach występują problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów wskazało po 17% ankietowanych. Pozostałe 10% odpowiedzi dotyczyło potrzeby zorganizowania otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień.

Następnie respondenci otrzymali propozycje wyboru spośród sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, do których trafności mieli się odnieść. Uzyskane **wartości pozwalają sądzić, że zdecydowana większość mieszkańców gminy Brzostek nie przejawia postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla autokratycznego modelu wychowania** (model ten zakłada wyraźny dystans między rodzicami a dzieckiem. Rodzice kontaktują się z nim w sposób formalny, starają się kierować dzieckiem wydając polecenia i zakazy. Uznają tylko racje własne, nie tolerują sprzeciwu. W razie nieposłuszeństwa stosują surowe kary. Od dzieci wymaga się bezwzględnej karności i posłuszeństwa, podporządkowania się wszystkim poleceniom i nakazom rodziców).

Stwierdzenie : „**Aby prawidłowo wychować dziecko należy od czasu do czasu dawać klapsa**” spotkało się z negacją nieco ponad połowy respondentów – łącznie **56% mieszkańców nie zgadza się z nim**. Tym samym kolejne twierdzenie: „**Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek**” spotkało się z negacją **58%** respondentów. Dodatkowo **64% badanych nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala sobie lepiej radzić w przyszłości**. Poza tym, **63% ankietowanych zgadza się co do tego, że kary fizyczne powinny być zakazane prawem**.

Szczegółowy rozkład deklaracji badanych przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Przekonania dotyczące wychowania.

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Aby prawidłowo wychować dziecko należy	2%	42%	40%	16%

od czasu do czasu dawać klapsa.

Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.

0% 42% 42% 16%

Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.

7% 29% 57% 7%

Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.

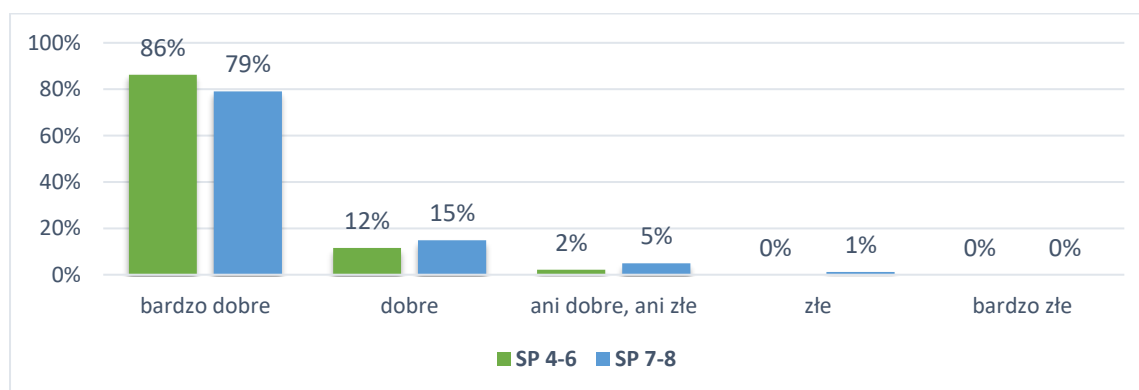
0% 36% 44% 20%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek” 2024r.

Rozwijanie pozytywnych relacji międzyludzkich w okresie dorastania jest jednym z kluczowych elementów chroniących przed podejmowaniem przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych. Niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, którzy stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy jest jednym z czynników chroniących młode osoby od podejmowania niewłaściwych decyzji dotyczących sięgania po substancje psychoaktywne.

Prawie wszyscy uczniowie w gminie Brzostek deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP kl. 4-6: łącznie 98%; SP kl. 7-8: łącznie 94%. Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne/problemowe.

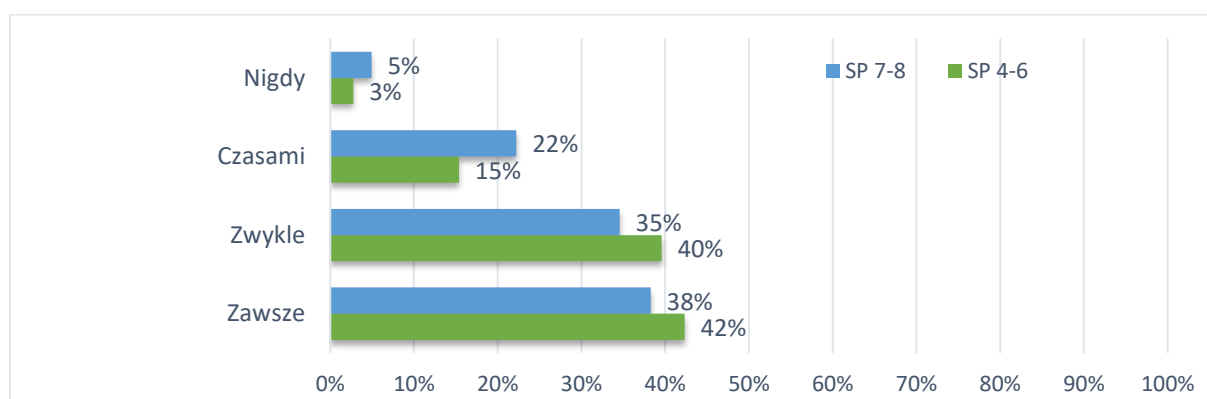
Wykres2. Ocena relacji z rodzicami, opiekunami.

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek” 2024r.

Ankietowani odpowiadali najczęściej, że ich **rodzice zawsze** (SP 4-6- 42%; SP 7-8- 38%) lub też **zwykle** (SP 4-6- 40%; SP 7-8- 35%) wiedzą co robią w wolnym czasie. Poza tym, 15% młodszych i 22% starszych uczniów przyznało, że ich rodzice czasami mają taką wiedzę, a 3% uczniów klas 4-6 i 5% uczniów klas 7-8 odpowiedziało, że ich rodzice nigdy nie wiedzą w jaki sposób spędzają wolny czas.

Wykres 3. Czy rodzice wiedzą co robisz w czasie wolnym?

Źródło: „, Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek ‘ 2024r.

Współczesna młodzież mierzy się z wieloma problemami. **Badani uczniowie zostali poproszeni o wskazanie, które problemy w ich środowisku uważają za najistotniejsze.** Najwyższe odsetki badanych wskazały na **spożywanie alkoholu** (SP 4-6- 32%, SP 7-8- 38%), **palenie wyrobów nikotynowych** (SP 4-6- 32%, SP 7-8- 36%), **zbyt małą ilość placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych** (SP 4-6- 27%, SP 7-8- 36%) oraz **brak miejsc spotkań dla młodzieży** (SP 4-6- 23%, SP 7-8- 37%). Natomiast najniższe odsetki zaznaczyły przemoc ze strony rodziców (SP 4-6- 12%, SP 7-8- 15%) oraz zaniedbania ze strony rodziców (SP 4-6- 10%, SP 7-8- 12%).

W kolejnym pytaniu zapytano uczniów, jak często w ich rodzinie występują wymienione w tabeli sytuacje trudne. **Wyniki są alarmujące- wysokie odsetki badanych doświadczyły m.in. takich sytuacji jak picie alkoholu, upijanie się, palenie papierosów, kłótnie, wyzwiska, bójki.** Niektórzy ankietowani borykają się z tymi problemami kilka razy w tygodniu lub nawet na co dzień.

Tabela 5. Jak często widzisz, że ktoś w Twojej rodzinie (SP 4-6):

Twierdzenie	Nigdy	Widziałem to raz w życiu	Widziałem to kilka razy w życiu	kilka razy w roku	kilka razy raz w miesiącu	kilka razy w tygodniu	codziennie
Pije alkohol	23%	8%	22%	27%	13%	4%	3%
Pali papierosy	52%	7%	13%	3%	5%	7%	13%
Jest pijany	52%	15%	18%	11%	2%	2%	0%
Złości się na kogoś	31%	15%	25%	12%	9%	5%	3%
Kłóci się z kimś	32%	15%	21%	16%	10%	4%	2%
Bije kogoś	85%	7%	3%	3%	1%	0%	1%
Wyzywa kogoś	70%	13%	9%	5%	1%	0%	2%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek” 2024r.

III ZASOBY GMINY

Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują różne instytucje, podmioty, które obszarem swojego oddziaływania obejmują teren gminy Brzostek (Tabela 6). Podejmowane przez nich inicjatywy wzajemnie się uzupełniają tworząc współgrający ze sobą system, którego celem jest stworzenie "parasola ochronnego" nad rodziną borykającą się z różnego typu problemami.

Tabela 6. Podmioty realizujące na terenie gminy Brzostek działania na rzecz dziecka i rodziny

Nazwa podmiotu	Rodzaj prowadzonej działalności
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku	Realizowanie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i uzależnieniom, praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa świadczona rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno – zawodowa klientów

	Ośrodka, wsparcie asystenta rodziny, realizacja świadczenia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży "Za życiem", realizacja świadczeń rodzinnych oraz świadczenia rodzicielskiego, obsługa zadania: Karta Dużej Rodziny, realizacja programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób.
Zespół Interdyscyplinarny	Podjęmowanie działań związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemoc domowej, w tym realizacja procedury "Niebieskie Karty".
Nieodpłatna pomoc prawna	Udzielanie bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców gminy.
Placówki opieki zdrowotnej	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
Placówki oświatowe z terenu gminy Brzostek	Działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci i rodziców.
Komisariat Policji w Brzostku	Podjęmowanie działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Źródło: opracowanie własne MGOPS Brzostek

IV ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagrożeń, a także mocnych i słabych stron w kontekście wspierania rodziny w prawidłowym wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

MOCNE STRONY:

1. Identyfikacja problemów społecznych, z jakimi borykają się rodziny w gminie Brzostek.
2. Wsparcie psychologiczne i prawne dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
3. Praca z rodziną w kryzysie prowadzona przez asystenta rodziny.
4. Zapewnienie przedstawicielom instytucji i służb działających na rzecz rodziny możliwości podnoszenia swojej wiedzy i umiejętności.

5. Aktywna współpraca instytucji oraz organizacji na rzecz rodziny.
6. Realizacja zadań przez Zespół Interdyscyplinarny.
7. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Pozytywne relacje między uczniami szkół podstawowych a ich rodzicami w większości rodzin na terenie gminy Brzostek.
9. Duże zainteresowanie rodzin przeżywających problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych indywidualnym poradnictwem psychologicznym.

SŁABE STRONY:

1. Niekorzystne prognozy demograficzne.
2. Brak gotowości rodzin do zmiany stylu życia i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe).
3. Dające się zauważyć zjawisko wyuczonej, dziedzicznej bezradności rodzin, które korzystają ze świadczeń z pomocy społecznej.
4. Niewystarczająca świadomość lokalnej społeczności na temat wpływu negatywnych czynników środowiskowych na rozwój dziecka.
5. Narastający problem nadużywania alkoholu i związanych z tym skutków.
6. Brak placówki wsparcia dziennego.

SZANSE:

1. Wzrost świadomości społeczeństwa nt. problemu przemocy domowej.
2. Systematyczny wzrost wiedzy rodzin nt. przysługujących im form wsparcia.
3. Zmiana wizerunku ośrodka pomocy społecznej z instytucji, która zajmuje się wyłącznie dystrybuowaniem środków finansowych na podmiot świadczący rodzinie będącej w kryzysie interdyscyplinarnego wsparcia.
4. Edukacja społeczeństwa w zakresie problemów społecznych.
5. Poszerzenie zakresu szkolnych programów profilaktycznych o programy rekomendowane.

ZAGROŻENIA:

1. Nasilenie negatywnych zjawisk w rodzinie – przede wszystkim przemocy, ale także alkoholizmu.
2. Negatywny wpływ długotrwałej izolacji spowodowanej pandemią COVID-19 na zdrowie psychiczne społeczeństwa.

3. Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych oraz zwiększenie spożycia alkoholu.
4. Wypalenie zawodowe osób pracujących z rodzinami dysfunkcyjnymi.
5. Obniżanie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.
6. Ciągłe wysokie poziomy tolerancji społecznej dla zachowań przemocowych wobec dzieci i osób starszych.

V CELE I ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Głównym celem Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także wzmacnianie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci.

Cele szczegółowe przedmiotowego programu przedstawiają się następująco:

Cel 1	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego poprzez dostarczenie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych
Zadanie do realizacji	a) zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia, b) dożywianie dzieci i uczniów w placówkach oświatowych, c) zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym bezpiecznego schronienia w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy, d) zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej, e) realizacja wsparcia dla uczniów w postaci stypendium szkolnego, f) zabezpieczenie specjalistycznego wsparcia w formie poradnictwa indywidualnego dla rodzin przeżywających kryzys w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, g) świadczenie usług opiekuńczych dla dzieci niepełnosprawnych
Wskaźniki realizacji	a) liczba rodzin, którym udzielono pomocy finansowej, b) liczba dzieci i uczniów dożywianych w placówkach oświatowych, c) liczba osób doświadczających przemocy, którym udzielono wsparcia, d) liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej, e) liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium szkolne, f) liczba rodzin korzystających ze specjalistycznego wsparcia, g) liczba dzieci korzystających z usług opiekuńczych
Realizator	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku,
Współrealizatorzy	Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe
Termin realizacji	2025-2027
Planowane efekty	Poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cel 2	Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu tych funkcji
Zadanie do realizacji	a) prowadzenie pracy środowiskowej przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny z wykorzystaniem zasobów rodziny i środowiska lokalnego , b) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin będących w kryzysie poprzez uczestnictwo w różnych formach wsparcia i edukacji, c) budowanie oparcia społecznego dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przede wszystkim poprzez tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, d) monitorowanie sytuacji dziecka po zakończeniu pracy z asystentem rodziny, e) praca z rodziną biologiczną na rzecz dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, f) podejmowanie działań w celu zorganizowania grupy wsparcia dla rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, a w przypadku jej utworzenia, finansowanie działalności tej grupy.
Wskaźniki realizacji	a) liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych wsparciem pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny, b) liczba rodzin uczestniczących w różnych formach wsparcia i edukacji, c) liczba i rodzaj działań podejmowanych na rzecz inicjowania funkcjonowania rodzin wspierających, d) liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu pracy z asystentem rodziny, e) liczba rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pozostających we współpracy z pracownikiem socjalnym/asystentem rodziny, f) rodzaj podejmowanych działań celem utworzenia grupy wsparcia.
Realizator	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku
Współrealizatorzy	placówki oświatowe
Termin realizacji	2025-2027
Planowane efekty	Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel 3	Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny
Zadanie do realizacji	a) umożliwienie i dofinansowanie podnoszenia kwalifikacji pracownikom instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, b) wdrażanie systemu wsparcia w postaci doradztwa i/lub superwizji dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwięzianymi w przemoc domową,
Wskaźniki realizacji	a) liczba szkoleń/ warsztatów oraz liczba uczestników tych działań,

	b) liczba godzin i rodzaj zrealizowanego wsparcia oraz liczba uczestników
Realizator	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku
Współrealizatorzy	placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny
Termin realizacji	2025-2027
Planowane efekty	Wzrost poziomu kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji wspierających rodzinę.

Cel 4	Podnoszenie świadomości i wiedzy społeczności lokalnej z zakresu systemu wspierania rodziny i roli rodziny jako naturalnego środowiska wychowawczego
Zadanie do realizacji	a) zwiększanie świadomości środowiska lokalnego na temat zjawiska uzależnień, przemocy domowej, itp., b) opracowanie i/lub propagowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych skierowanych do rodzin z dziećmi
Wskaźniki realizacji	a) liczba zrealizowanych kampanii informacyjnych dotyczących zjawiska uzależnień, przemocy domowej, b) liczba opracowanych i/lub rozdyskrebowanych materiałów edukacyjnych
Realizator	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku
Współrealizatorzy	placówki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, placówki opieki zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Termin realizacji	2025-2027
Planowane efekty	Podniesienie świadomości społeczności lokalnej z zakresu systemu wspierania rodziny

Cel 5	Budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Zadanie do realizacji	a) prowadzenie kampanii informacyjnej nt. rodzin wspierających, b) finansowanie kosztów ewentualnie funkcjonujących na terenie gminy rodzin wspierających, c) finansowanie szkoleń dla rodzin wspierających
Wskaźniki realizacji	a) liczba i rodzaj zrealizowanych inicjatyw dt. kampanii,

	b) liczba rodzin wspierających, które otrzymały dofinansowanie, c) liczba szkoleń dla rodzin wspierających
Realizator	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku
Współrealizatorzy	placówki oświatowe, placówki opieki zdrowotnej
Termin realizacji	2025-2027
Planowane efekty	Rozszerzenie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Brzostek

VI BENEFICJENCI PROGRAMU

Odbiorcami wszelkich działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszego Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki, przedstawiciele służb i instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz cała lokalna społeczność.

VII FINANSOWANIE PROGRAMU

Finansowanie " Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 " odbywać się będzie przede wszystkim w ramach środków ujętych w budżecie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzostku na realizację zadań związanych ze wspieraniem rodziny, przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz uzależnieniom a także środków zewnętrznych pochodzących z budżetu państwa.

VIII REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem " Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 " jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku we współpracy z następującymi podmiotami:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Zespół Interdyscyplinarny.
3. Placówki oświatowe.
4. Placówki opieki zdrowotnej.
5. Komisariat Policji w Brzostku.

IX MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

W ramach prowadzonego monitoringu Programu Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku będzie weryfikował zgodność realizowanych działań z założeniami w nim zawartymi.

Monitoring Programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych w ramach Programu działań przy uwzględnieniu założonych wskaźników.

Sprawozdanie z realizacji Programu za dany rok będzie przedkładane Radzie Miejskiej w Brzostku w terminie do 31 marca roku następnego.

Ewaluacja Programu zostanie dokonana po zakończeniu jego realizacji na podstawie m.in. danych uzyskanych od współrealizatorów Programu. Pozwoli ona zbadać, czy Program przyniósł spodziewane efekty.

X PODSUMOWANIE

Przedmiotowy Program wyznacza zakres działań, jakie należy podjąć w celu stworzenia rodzinie sprzyjających warunków do rozwoju i prawidłowego funkcjonowania jej członków, a tym samym poprawy sytuacji dziecka. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko w taki sposób bowiem można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału celem zdobywania nowych umiejętności.

OPINIA DO UCHWAŁY

w sprawie przyjęcia “ Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 ”

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny oraz podjęcie stosownej uchwały w tym zakresie wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. (Dz.U. z 2024r., poz. 177 z późn. zm.).

Głównym celem przyjęcia przedmiotowego Programu jest wytyczenie kierunków działań zmierzających do tworzenia warunków na terenie Gminy Brzostek dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych a także przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężania ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy różnych innych instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny w realizacji jej podstawowych funkcji.

Ponadto Program stanowić będzie jeden z elementów składowych w realizacji “ Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brzostek na lata 2021-2028 ”.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest zasadne.